

CARTEA ALBĂ A COMPETITIVITĂȚII

COMITETUL DE REDACȚIE

**Camera Franceză de Comerț, Industrie și Agricultură din România, Secțiunea Română
a Consilierilor de Comerț Exterior ai Franței, Serviciul economic al Ambasadei Franței**

Mulțumim tuturor celor care au contribuit la realizarea acestei Cărți Albe :

*Gilles Antoine, Clotilde Armand, Vincenzo Calla, Florin Constantin, François Coste, Jérôme France,
Jean François Fallacher, Eric Faïdy, Benoit Gauthier, Christophe Gigaudaut, Bogdan Herea,
Jean Istasse, Adela Jansen, Monica Jiman, Jacqueline Laye, Philippe Lhotte, Bruno Leroy,
Nicolas Maure, Camelia Nicoara, Elena Pap, Vianney du Parc, Richard Perrin, Eric Stab,
Andreea Toma, Cristina Togan, Eleonora Udrouiu, Gérard Verdebout, Gilles Vieilly*

TOATE DREPTURILE SUNT REZERVATE

EDITOR : Camera Franceză de Comerț,
Industrie și Agricultură din România

PARTICIPĂM LA CREAREA DE OPORTUNITĂȚI PENTRU ROMÂNIA DE MÂINE !

Eric FAIDY
Președinte CCIFER

Creată în 1996, CCIFER regroupează astăzi aproape 500 de companii, franceze și românești, în jurul unor valori și interese comune. Printre preocupările majore ale membrilor noștri putem menționa durabilitatea și stabilitatea investițiilor actuale și potențialul României de a atrage noi investiții.

Cartea Albă a Competitivității reunește mai multe propuneri ale membrilor noștri cu ajutorul cărora România și-ar putea valoriza atuurile și ar putea dezvolta noi avantaje strategice pentru a-și găsi un loc privilegiat în economia mondială. Demersul nostru: **să inițiem un dialog între actorii publici și privați pentru a înainta o propunere de valoare pentru piața românească.**

Dacă în trecut costul de producție reprezenta una dintre atracțiile majore pentru investitorii străini, începând de mâine România ar trebui să propună o viziune durabilă și strategică pentru **a-și valoriza adevăratul potențial și a transforma modelul low cost într-un model inovativ și competitiv.**

Noi propunem o abordare integrată pe opt domenii prioritare pentru a crea oportunități de dezvoltare durabilă a țării : formare, inovație, piața muncii, infrastructură, energie, agricultură, piețe financiare și turism.

O serie de măsuri simple și eficiente identificate în practică de

companiile membre ar permite o evoluție a sistemului de educație, stimularea inovației, creșterea flexibilității pieței, producerea de energie competitivă pentru piața internațională, creșterea transparenței piețelor publice și deblocarea proiectelor de infrastructură, încurajarea unei agriculturi performante și durabile, asigurarea unei stabilități financiare și, în cele din urmă, dezvoltarea unui turism de calitate.

CCIFER este pregătită să-și ofere toată expertiza pentru a lucra împreună cu alți actori publici din sfera administrativă, instituțională, politică și socială pentru a propune o viziune pe termen lung.

INSERTIA ROMÂNIEI ÎN ECONOMIA MONDIALĂ SE BAZEAZĂ PE

o valorificare a avantajelor comparative, mai ales pe un cost relativ scăzut al factorilor de producție și o disponibilitate de resurse naturale. Aceste avantaje au fost optimizate de un mediu de afaceri deschis, făcând parte dintr-un demers de atragere a investițiilor străine. Investițiile străine au constituit de altfel și vectorul principal al creșterii și modernizării țării între anii 1990 și 2008.

François SAINT-PAUL
Ambasador al Franței în România

Aderarea la Uniunea Europeană a pus la dispoziție țării, în vederea schimbărilor economice și sprijinirea obiectivului de convergență, efectul de pârgărie al fondurilor europene, de pre-adeziune, structurale și de coeziune, reprezentând două puncte din PIB-ul anual între 2004 și 2014.

Economia românească face parte astăzi din schimburile internaționale, prezentând modelul unei țări exportatoare de materii prime, de produse și servicii, cu o valoare adăugată mică și medie. Această listare a avut repercusiuni incontestabile pentru economia națională, măsurabile de-a lungul evoluției pozitive a indicatorilor de convergență reală în timpul anilor 2000. **Țara a cunoscut astfel o creștere medie anuală mai mare de 6% între 2000 și 2008, în timp ce PIB-ul pe cap de locuitor trecea de la 27% la 47% din media europeană.**

În timp ce criza financiară a determinat limitele acestui model de dezvoltare din cauza vulnerabilității foarte mari a țării la șocurile externe, erodarea factorilor de competitivitate este indispensabilă pentru evoluția economiei românești pentru a putea face față competiției internaționale în cele mai bune condiții.

Cartea Albă a competitivității economiei românești prezentată de Camera Franceză de Comerț și Industrie în România nu își dorește să fie o altă ediție

de soluții stereotip pentru modernizarea țării. **Având la bază experiența companiilor franceze implantate în țară, unele de mai bine de cincisprezece ani, aceste preconizări nu sunt prezentate ca fiind exhaustive și se bazează pe soluții concrete și operaționale la problematicile întâmpinate de companii în timpul dezvoltării.**

Anumite propuneri vizează să înlăture obstacolele care împiedică inițiativele antreprenoriale, altele să crească competitivitatea conceptului „**fabricat în România**” prin introducerea unei flexibilități mai mari în cadrul companiilor, iar altele să crească productivitatea favorizând inovația în companii; toate se înscriu deliberat într-o perspectivă de a aduce economia românească la o scară de valori și să îi consolideze poziția în competiția mondială.

FORMAREA

Orientarea și dinamica investițiilor străine în următorii ani se vor baza în mare parte pe capacitatea României de a-și dezvolta sistemul de educație. O forță de lucru formată în același ritm cu schimbarea și capacitatea de inovație a pieței reprezintă cheia atractivității unei economii. Parteneriatele cu întreprinderile trebuie să fie făcute în vederea garantării eficienței, într-un context european și internațional extrem de competitiv.

CONSTATĂRILE NOASTRE

Un deficit cronic al mâinii de lucru calificată, în contextul emigrării tinerilor români bine pregătiți.

Pe fondul unei scăderi demografice, comunitatea de afaceri franceză se confruntă în general cu o dublă dificultate în recrutare. Prima observație este cea a unui deficit semnificativ de candidați suficient de bine pregătiți în vederea angajării. A doua, ca urmare firească a primei observații, este creșterea concurenței când vine vorba de a-i atrage pe cei mai buni, cu generarea unei creșteri a costurilor și formarea unei piețe a salariilor artificial crescute câteodată. Două fenomene, de altfel contradictorii, contribuie la acest proces : o foarte mare mobilitate internațională a onora dintre tinerii români și o imobilitate puternică pentru cei care decid să rămână în țară.

O scădere a multilingvismului în fața limbii engleze : acum 10 ani, România număra două milioane de persoane care învățau limba franceză. Astăzi nu sunt mai mult de un milion*. Franceza a fost pentru multă vreme prima limbă străină, împreună cu limba rusă. Astăzi constatăm un avantaj al limbii engleze, în condițiile în care multilingvismul ar putea reprezenta un atu. Investitorii străini au nevoie de colaboratori multilingvi, anglofoni, dar și francofoni, cu interes direct pentru comunitatea franceză.

O formare prea generalistă ce lasă loc puțin practicii : programa școlară are încă la bază o abordare teoretică, iar formarea în alternanță sau profesională nu este foarte atractivă. Au fost luate inițiative pentru a face legătura dintre întreprinderi și instituțiile de formare, dar aceste cazuri rămân izolate. În general, birocrăția și lipsa stimulentele materiale îi împiedică de cele mai multe ori pe profesioniștii din mediul educativ să inoveze. În cele din urmă, lipsa mijloacelor acordate școlilor și în special profesorilor duce adeseori la o scădere a nivelului elevilor la momentul examenului de bacalaureat.

PROPUNERILE NOASTRE

- Finanțarea formărilor tehnice și profesionale ar putea fi asigurată de întreprinderi grație unui dispozitiv ce ar permite deducerea fiscală a costurilor dedicate acestui scop, plafonate la un procent din masa salarială. Acest model ar permite formarea încă de la început și în cele mai bune condiții a viitorilor manageri și a personalului tehnic (propunerea noastră este detaliată mai jos).
- Clarificarea normelor de aplicare a cadrului legislativ existent dedicat stagiilor remunerate în întreprinderi pe durata studiilor ar incuraja această practică și ar facilita relația dintre

stagiari și viitorul lor mediu profesional. Acest lucru ar putea fi realizat ca parte a unei inițiative globale, implicând actori interesați atât din sistemul de învățământ generalist și profesional, și unde CCIFER și-ar putea aduce expertiza.

- Învățământul tehnic profesional ar putea fi structurat regional în jurul diferitelor bazine industriale, regrupând diferitele școli existente. Această organizare ar permite dotarea școlilor cu tehnici moderne și consolidarea formării continue a cadrelor didactice. Membrii CCIFER s-ar putea implica activ susținând aceste centre regionale, sprijinindu-le cu mijloace materiale și pedagogice și oferind stagii elevilor.
- Demararea unor campanii de comunicare dedicate beneficiilor învățământului profesional ar putea restabili reputația acestui tip de formare în rândul tinerilor.
- Prezența în Consiliile de administrație ale universităților publice a reprezentanților companiilor private ar putea facilita legăturile dintre aceste două lumi și ar duce la crearea unor parteneriate frecvente.
- Dezvoltarea de filiere profesionale de scurtă durată post-bacalaureat acoperind mai multe specialități, precum brevetul de tehnician superior (BTS) în Franța, ar oferi o oportunitate tinerilor dornici să învețe o meserie, fără să mai treacă prin facultate, și astfel să devină operaționali într-un timp scurt.

Sursa : Organizația Internațională a Francofoniei (OIF)

▣ Modificarea progresivă a programei școlare astfel încât, în anumite tipuri de școli, să existe obligativitatea alternanței părții teoretice cu cea practică, având impact în :

1. pregătirea absolventului pentru aprofundarea cunoștințelor practice într-o școală post liceală
2. prevenirea abandonului școlar
3. sustenabilitatea programului, independent de modificări contextuale

Mai multe detalii

Sistemul de finanțare a formărilor tehnologice și profesionale

OBIECTIVUL : Finanțarea viabilă și echitabilă a formărilor

MIZĂ : Susținerea sistemului de învățământ profesional grație unei finanțări clar definite. Un cadru economic mai structurat va încuraja dezvoltarea unor astfel de filiere, mai ales pentru funcțiile manageriale, urmând modelul marilor școli de comerț franceze. În plus, crearea unor formări prestigioase va duce la ameliorarea imaginii sistemului de învățământ profesional în rândul tinerilor.

MIJLOACE : Deducerea fiscală a costurilor dedicate acestui scop, plafonate la un procent din masa salarială. Aceste sume ar fi vărsate la bugetul statului în cazul în care compania nu le-ar direcționa în mod explicit către o instituție de învățământ public sau privat, un centru de formare de ucenici sau un program de încadrare a stagiarelor.

INOVAȚIA

A inova înseamnă a te număra printre liderii economiilor mondiale. Să nu faci acest lucru înseamnă să rămâi în urmă și doar să urmărești tendințele. România dispune de forța intelectuală necesară pentru a deveni un partener de talie mondială în acest domeniu, însă îi lipsesc soluțiile și stimulentele necesare pentru a reduce fenomenul migrării creierelor.

CONSTATĂRILE NOASTRE

România se poziționează la un stadiu modest de inovare, din cauza lipsei de cooperare între IMM-uri, numărul mic de produse inovatoare introduse pe piață și o tendință descendentă a performanței tehnologiilor. Economia românească se caracterizează în prezent printr-o predominanță a sectoarelor bazate pe tehnologii de nivel mediu și inferior, o bază redusă de cunoștințe și o cultură a inovării subdezvoltată. Acest lucru se verifică cu ușurință prin reducerea numărului de investiții străine directe, o slabă investiție în cercetarea științifică și lipsa de cooperare între mediul de afaceri și mediul academic.

Anumite realizări științifice, precum centrul de cercetare ELI-NP de la Măgurele și Danubius-RI din Murighiol, arată că România posedă capacitățile de a coordona și a duce la capăt proiecte de anvergură internațională. Introducerea în 2010 a unui dispozitiv fiscal care stimulează cercetarea și inovarea în întreprinderi este o măsură care merge în direcția corectă.

PROPUNERILE NOASTRE

- Introducerea unui credit fiscal pentru cercetare și inovare ar încuraja și mai mult eforturile depuse de companiile care doresc să inoveze (propunere detaliată alăturat).
- Incurajarea activităților de cercetare și inovare în companii, în parteneriat cu universitățile.
- Promovarea antreprenoriatului și crearea de start-up-uri.
- Extinderea beneficiilor fiscale aplicate inginerilor din domeniul noilor tehnologii informaționale și comunicare (NTIC) pentru toți inginerii implicați în activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare.
- Crearea unui mecanism de co-finanțare pus la dispoziția autorităților locale din bugetul de stat, pentru a dezvolta modele de afaceri localizate.

**IMM: Intreprinderi mici și mijlocii*

**IDE: Investiții străine directe*

**ELI-NP: Infrastructura luminii extreme - Fizică nucleară - centru de cercetare în domeniul laserelor*

**Danubius- RI: Centrul internațional Dunarea de studii avansate pentru sisteme fluviu - deltă - mare*

Mai multe detalii

Crearea unui credit fiscal pentru cercetare și inovare în întreprinderi

OBIECTIVUL : promovarea eforturilor de cercetare și dezvoltare în companii, îmbunătățirea legăturii dintre cercetarea fundamentală și inovarea industrială.

MIZĂ : Sprijinirea eforturilor de cercetare și dezvoltare ale economiei românești și scăderea dependenței de aportul tehnologic extern (care au un impact important asupra balanței de plăți, făcând-o sensibilă în fața schimbărilor strategice ale companiilor internaționale), pentru a promova creșterea pe scara de valori și atingerea obiectivelor stabilite în Strategia europeană Orizont 2020 (2% din PIB să fie alocat activităților de cercetare și dezvoltare, față de cei 0,5 % la ora actuală, dintre care 80% asigurați din sectorul public).

ORIENTAREA : Orientarea fiscalității companiilor într-un sens favorabil dezvoltării activităților de cercetare și dezvoltare din companii. Introducerea unei astfel de măsuri în România ar avea un rol stimulativ important pentru companiile care doresc să investească în inovare. Costul bugetar ar putea fi compensat în două moduri:

- lărgirea bazei de impozitare pe impozitul pe profit, prin eliminarea scutirilor de care beneficiază anumite sectoare ;
- creșterea impozitului pe capital (deținere și venituri), a cărui rată medie este una dintre cele mai scăzute din UE (15% în 2012 față de 20% media în UE).

Companiile care se angajează să investească în cercetarea fundamentală și dezvoltarea experimentală pot beneficia de un credit fiscal în anumite condiții. Rata acestuia variază în funcție de valoarea investiției.

Companiile industriale, comerciale, artizanale și agricole pot beneficia de acest credit, indiferent de statutul lor juridic, pentru că sunt supuse impozitului pe profit.

Creditul fiscal poate acoperi activitățile de cercetare fundamentală (contribuția teoretică sau experimentală la rezolvarea problemelor tehnice) sau cercetare aplicată (aplicații posibile ale rezultatelor cercetării fundamentale) și activitățile de dezvoltare experimentală (prototipuri sau instalații pilot), indiferent de domeniul de activitate.

Vor fi eligibile cheltuielile cu amortizarea bunurilor și clădirilor dedicate activităților de cercetare, cheltuielile cu personalul (cercetători și tehnicieni), cheltuielile de funcționare, cheltuielile de cercetare externalizată, taxele de obținere a brevetelor, cheltuielile de standardizare a produselor companiei, cheltuielile de monitorizare tehnologică.

LEGISLAȚIA ACTUALĂ A MUNCII, ÎNCĂ

FOARTE RIGIDĂ, NU PRIVILEGIAZĂ

FLEXIBILITATEA, IAR ULTIMELE PROPUNERI

DE MODIFICARE O REDUC ȘI MAI MULT

PIAȚA MUNCII

Piața muncii este un pilon fundamental al competitivității economiei românești.

De aceea, flexibilitatea și dialogul social între angajatori și salariați sunt două aspecte deosebit de importante.

CONSTATĂRILE NOASTRE

România suferă de lipsa unei forțe de muncă calificate. Migrația celor mai buni absolvenți către țări unde condițiile de muncă și salariile sunt mai bune are un efect negativ asupra creșterii și dezvoltării locale. Acest fenomen nu face decât să accentueze slaba productivitate a muncii, care atinge astăzi doar 22% din media europeană*. Legislația rigidă afectează flexibilitatea și nu permite companiilor să se adapteze constrângerilor pieței. Ultimele propuneri de modificare aduse Codului muncii, mai ales în privința creșterii costului orelor suplimentare, sunt de natură să reducă nivelul de flexibilitate, deja slab în România, în comparație cu alte țări europene unde aceasta este încurajată. În acest context este necesară menținerea factorilor de flexibilitate, cum ar fi: încheierea contractelor pe durată determinată și a contractelor temporare precum și a normelor actuale de reprezentare pentru dialogul social. Îmbunătățirea legislației pe dreptul muncii are efecte pozitive atât din punct de vedere economic cât și social.

PROPUNERILE NOASTRE

FLEXIBILITATEA

- Pentru îmbunătățirea flexibilității în anumite sectoare, noi propunem crearea unui cadru de reglementare ce vizează introducerea calculului anual al timpului de lucru prin intermediul unui acord în cadrul companiei respective. Acest cadru ar permite angajatorilor să adapteze programul de lucru al salariaților în funcție de perioadele cu activitate crescută, acordând timp liber angajaților în aceeași proporție.
- Calculul lunar al duratei maxime de lucru ar permite o gestiune flexibilă a programului săptămânal (prin analogie cu reglementările actuale privind programul inegal de lucru în timpul săptămânii), respectând prevederile directivei privind programul de lucru, care favorizează aplicarea flexibilă a prevederilor sale.
- Articolul 137 din Codul muncii privind repausul săptămânal ar trebui armonizat cu legislația europeană (Directiva Europeană 2003/88 cu privire la timpul de lucru) modificând obligația de a avea 48 de ore consecutive de odihnă după cinci zile de muncă în locul a două zile.
- Tichetele de masă ar putea fi acordate pentru fiecare zi de muncă, suprimând plafonul actual al numărului de zile lucrate pe lună.

VALIDAREA EXPERIENȚEI PROFESIONALE

- Mobilitatea profesională ar putea fi încurajată permițând salariaților să ocupe o poziție care se încadrează în

Clasificarea ocupațiilor din România (COR) pe baza competențelor și nu în baza studiilor efectuate. Astăzi cei care nu au studii superioare dar au dobândit competențele profesionale practice necesare nu au dreptul la această încadrare.

DIALOGUL SOCIAL

- Posibilitatea de a încheia contracte colective de muncă pe o durată mai lungă de 2 ani, a căror negociere inițială să nu poată fi contestată de sindicate, ar putea să prevină tensiuni ulterioare dintre angajați și angajator.
- De asemenea, este important ca reprezentanții sindicatului reprezentativ în negocierile colective să fie salariați ai societății respective cu contracte de muncă în desfășurare.

* Eurostat 2013

PRINCIPALA PIEDICĂ PENTRU

ÎMBUNĂTĂȚIREA COMPETITIVITĂȚII :

PROCEDURILE DE ATRIBUIRE A

CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII PUBLICE

ȘI CONTRACTELE DE CONCESIUNE

INFRASTRUCTURA

A avea drumuri bune, o rețea extinsă de autostrăzi, un transport feroviar performant, dar și elementele necesare dezvoltării platformelor de cercetare și dezvoltare și punerea în aplicare a activităților turistice, sportive și educaționale - reprezintă baza unei economii puternice pe care se construiește o creștere de lungă durată. România se află pe drumul cel bun, chiar dacă unele progrese ar mai fi necesare.

CONSTATĂRILE NOASTRE

Investitorii străini urmăresc îndeaproape starea infrastructurii unei țări înainte de a investi. Însă în România acest lucru se dovedește insuficient pentru a susține dezvoltarea economică. Există diverse argumente pentru a explica această situație. Spre exemplu, putem cita o absorbție slabă a fondurilor europene și un număr insuficient de proiecte, adeseori de o calitate îndoielnică. Acesta este mai ales cazul drumurilor care au fost lărgite doar pe anumite locuri sau tronsoanele de autostradă care au fost închise imediat după ce au fost date în folosință din cauza fisurilor sau a alunecărilor de teren. Cu toate acestea, lucrurile evoluează. Transpunerea noului pachet legislativ pentru modernizarea procedurilor de achiziții publice într-un cadru juridic național clar și coerent se află pe direcția cea bună. Acest demers va evita suprapunerea între reglementările aplicabile diferitelor tipuri de contracte ce trec în subordinea autorităților publice (inclusiv a contractelor de parteneriat public-privat sau a contractelor de administrare).

PROPUNERILE NOASTRE

Principala piedică în vederea ameliorării competitivității în domeniul infrastructurii rezidă în procesul de alocare a contractelor de achiziții publice și a celor de concesiune – dar și a monitorizării acestui proces. Acest proces necesită o îmbunătățire pe parcursul diferitelor etape, iar propunerile noastre sunt următoarele :

- Promovarea utilizării mijloacelor electronice pentru depunerea ofertelor;
- Facilitarea accesului IMM-urilor la licitații;

- Suprimarea criteriului celui mai mic preț și regândirea criteriului bazat pe oferta cea mai avantajosă din punct de vedere economic ;
- Propunerea unor comisii de evaluare compuse numai din profesioniști competenți ;
- Selecționarea inginerului independent înaintea selecției constructorului ;
- Favorizarea contractelor de tip FIDIC * Cartea Galbenă ;
- Introducerea unor clauze destinate să asigure îndeplinirea obligațiilor contractuale și aplicarea lor, inclusiv penalitățile de întârziere, pentru a exclude întreprinderile care nu dau dovadă de seriozitate;
- Punerea în practică a unei fișe de proiect cu o actualizare trimestrială, în scopul asigurării unei bune desfășurări a lucrărilor și a unei plăți regulate a furnizorilor de către beneficiar;
- Revizuirea mecanismelor de contestație pentru a evita abuzurile ;
- Interzicerea participării companiilor obscure sau care au oferit în trecut servicii de proastă calitate

**IMM : Intreprinderi mici și mijlocii*

**FIDIC : Federația Internațională a Inginerilor consultanți*

Capacitatea unei țări

de a avea o producție de energie performantă, durabilă și competitivă pe piața mondială este una dintre principalele mize ale secolului al XXI-lea. În acest context, România dispune de două atuuri importante: potențialul energetic și poziționarea geografică. Însă, în situația actuală, ea nu profită decât parțial de aceste avantaje.

ENERGIE

CONSTATĂRILE NOASTRE

La finele anului 2013, Guvernul României a lansat o dezbatere publică în legătură cu adoptarea unei strategii energetice pentru perioada 2014-2035. Această strategie este indispensabilă pentru modernizarea sectorului energetic.

Costul implementării strategiei a fost unanim estimat la o valoare cuprinsă între trei și patru miliarde de euro pe an. Implicarea, deja foarte importantă, a investitorilor privați în acest proces este mai mult decât necesară, ceea ce presupune totuși ca autoritățile să poată garanta o viziune pe termen lung. Această viziune va trebui să se fondeze, în mod obligatoriu, pe un raționament economic predictibil, transparent și pe o stabilitate a cadrelor de reglementare, fiscal și legal. Această abordare concertată ar trebui să permită garantarea securității energetice a țării prin diversificarea surselor de aprovizionare, atragerea de investiții și crearea de noi locuri de muncă, făcând totodată din România un hub energetic regional.

PROPUNERILE NOASTRE

Mai multe inițiative de politici energetice, dintre care unele cu caracter reglementar, pentru care recomandările sunt următoarele:

- Actualizarea anumitor categorii de norme secundare emise de Agenția Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) care, în prezent, sunt învechite, printre acestea menționând: condițiile-cadru pentru anumite licențe sau regulile de schimbare a furnizorului de gaz.
- Îmbunătățirea reglementărilor ANRE în materie de prețuri reglementate. Acestea sunt în continuare lacunare și netransparente, fiind aplicate cu mari decalaje de timp, ceea ce conduce la numeroase litigii între operatori și ANRE.
- Luarea măsurilor necesare pentru dezvoltarea unei piețe en-gros de gaze naturale, adoptarea unui cod al rețelei funcțional și implementarea unui sistem eficient de echilibrare a rețelei.
- Dezvoltarea capacităților de export și import este indispensabilă pentru o mai bună integrare în piața unică europeană.
- Crearea cadrului pentru vânzarea en-gros de energie electrică în baza unor contracte bilaterale, fără a mai recurge la intermedierea de către OPCOM, ceea ce ar putea conduce la creșterea lichidității pieței de energie. Această măsură ar trebui eventual adaptată în funcție de cantitățile de energie vândute și de situația actorilor de pe piață (producători sau traderi).
- Reabilitarea sau chiar înlocuirea centralelor electrice vechi ar permite României să rămână competitivă

în materie de producție de energie electrică.

- În privința energiei regenerabile, schimbări semnificative în promovarea acestui tip de energie au fost făcute în fiecare an, începând din 2010, numărul și amploarea acestor modificări fiind de natură să creeze un cadru juridic complet impredictibil pentru investitori. Suspendarea tranzacționării unui anumit număr de certificate verzi, precum și reducerea numărului certificatelor verzi la care au dreptul diferiți producători sunt măsuri care afectează în mod grav randamentul investițiilor în acest domeniu. În acest context, este necesar să se creeze un cadru juridic stabil și viabil pentru toți actorii.
 - Rețelele de termoficare urbană reprezintă una dintre cele mai mari bogății ale României, însă starea lor actuală le face să fie puțin performante. Modernizarea acestor rețele ar trebui să devină o prioritate.
 - România are un potențial major în materie de eficiență energetică. Pentru realizarea acestor economii de energie, este necesar ca mijloace financiare, tehnice și administrative importante să fie dedicate dezvoltării măsurilor de eficiență energetică, acest subiect meritând să fie considerat o prioritate națională. În plus, acest lucru va permite României să se poziționeze ca actor al tranziției energetice, o problematică importantă dezbătută în prezent la nivel european.
- CCIFER este dispusă să își ofere întreaga expertiză pentru a lucra împreună cu autoritățile la acest proiect.

**OPCOM – operatorul pieței de electricitate și de gaze naturale în România*

AGRICULTURĂ

România este una dintre cele mai mari țări agricole din Europa. Atuurile țării sunt suficient de numeroase pentru a face din agricultură un sector strategic al economiei românești : suprafețe agricole generoase și fertile, diversitatea producțiilor și în special mână de lucru disponibilă. Miza este reprezentată de apariția unei economii rurale viabile și a unei amenajări teritoriale coerente pentru a răspunde provocărilor legate de securitatea alimentară, utilizarea durabilă a resurselor naturale și creșterea economică.

CONSTATĂRILE NOASTRE

Agricultura românească a cunoscut o evoluție pozitivă în decursul ultimilor douăzeci de ani, atât în termeni de producție cât și în ceea ce privește structurile agricole, ceea ce i-a permis să devină mai performantă în mod progresiv. Cu toate acestea, se constată încă mari disparități drept urmare a menținerii agriculturii de subzistență, esențială pentru majoritatea populației rurale. S-a observat însă o bună accesare a fondurilor europene destinate agriculturii și dezvoltării rurale, ceea ce i-a permis totuși sectorului să facă mari pași înainte. Pe termen mediu, opțiunea aleasă de România de a nu plafona plățile directe în cadrul Politicii Agricole Comune (PAC) 2014-2020 reflectă opțiunea sa pentru o agricultură la scară mare. De asemenea, Programul național de dezvoltare rurală (PNDR) 2014-2020 prevede perspective încurajatoare.

PROPUNERILE NOASTRE

Pentru ca România să devină unul dintre grânarele Europei, CCIFER oferă prin intermediul membrilor săi expertiza și experiența Franței în agribusiness. De fapt, CCIFER reunește întreprinderi la toate nivelurile lanțului de valoare, *“de la sămânță*

la farfurie”: agricultori, furnizori de semințe, de îngrășăminte, mașini și utilaje agricole pentru cultivare sau irigare, silozuri, procesatori primari (ulei, zahăr, malț, lapte) și secundari, supermarketuri și nu în ultimul rând, logisticieni, asiguratori și bănci, specializați în acest domeniu.

În plus, CCIFER își afirmă interesul de a continua acțiunile de informare sectorială deja întreprinse asupra PAC, PNDR și accesul la alte fonduri europene.

Propunerile formulate se concentrează pe patru axe considerate prioritare.

FONDUL FUNCICIAR

- Accelerarea înființării unui cadastru agricol generalizat, prin alocarea de resurse bugetare publice, pentru a facilita tranzacțiile funciare agricole și comasarea parcelelor.
- Incurajarea comasării parcelelor agricole pentru a permite emergența unui fond funciar constituit majoritar din exploatații agricole viabile din punct de vedere economic și agronomic.

FINANȚAREA AGRICULTURII

- Consolidarea ponderii ipotecare a fondului funciar ca bază de garantare pentru creditele agricole, de campanie

și de investiții, contractate de fermieri.

- Implementarea unui sistem de garantare și subvenționare guvernamentală pentru împrumuturile acordate fermierilor de către bănci și instituții financiare non-bancare (după modelul creditelor “Prima casă” etc.)
- Reducerea rezervelor obligatorii ale băncilor la BNR cu valoarea creditelor acordate pentru agricultură.

ORGANIZAREA FILIERELOR DE PRODUCȚIE

- Incurajarea mutualizării mijloacelor de producție și integrarea producției agricole în filiere, precum și dezvoltarea cooperativelor teritoriale și sectoriale pentru a atinge o masă critică a actorilor economici cheie și a consolida încrederea și colaborarea dintre actorii prezenți la diferitele niveluri ale lanțului de valoare.
- Clarificarea statutului juridic și a regimului fiscal, atât al cooperativei cât și al grupurilor de producători, în relația lor cu terții și cu propriii lor membri.

COMPETITIVITATEA ÎNTRINDERILOR AGRICOLE

- Permitea alegerii anului financiar și fiscal armonizat cu recolta agricolă (de ex. : 01/09/N – 31/08/ N+1) pentru a avea o mai bună vizibilitate a profitului.
- Promovarea unor metode moderne de contractualizare, adaptate sectorului agricol, precum instaurarea unor prețuri și prime garantate, pentru obiective cantitative și calitative precise, și anunțate înainte de intrarea în producție.

- Asigurarea stabilității de care au nevoie agricultorii prin intermediul unor asigurări performante cu privire la riscurile climatice structurale specifice României cum ar fi seceta, înghețul pe timpul iernii, inundațiile, dar și imprevizibilitatea pieței mai ales volatilitatea prețurilor materiilor prime.
- Favorizarea apariției unor indici locali de cotație a prețurilor principalelor materii agricole pentru a înlesni vizibilitatea pe termen mediu și lung a agricultorilor români și a permite conectarea agriculturii românești la piețele și consumatorii mondiali. Creșterea transparenței prețurilor la nivel local, regional și național.
- Incurajarea formării continue a fermierilor cu scopul deprinderii bunelor practici agricole și sensibilizării lor la evoluția sectorului agricol (mediu, agricultură ecologică, sustenabilitate, noi tehnologii, tendințe ale pieței), inclusiv prin accesarea fondurilor europene dedicate formării profesionale.
- Revigorarea cercetării agricole românești prin conectarea instituțiilor publice de cercetare fundamentală cu programele locale de cercetare și dezvoltare aplicată ale întreprinderilor private prin intermediul parteneriatelor public-privat.

LA ORA ACTUALĂ ÎN ROMÂNIA ÎNCĂ

EXISTĂ MULTE BARIERE ȘI IMPEDIMENTE

LEGISLATIVE ȘI DE REGLEMENTARE PENTRU

CA PIETELE FINANCIARE SĂ POATĂ AJUNGE

LA DEPLINA LOR MATURITATE

PIEȚELE FINANCIARE

Sectorul financiar este central în economie și tocmai de aceea practicile legate de acest domeniu trebuie să fie corect încadrate. O legislație adaptată ce ia în calcul atât considerentele locale cât și reglementările internaționale trebuie să permită o gestiune adecvată a activităților financiare ale României și să contribuie astfel la dezvoltarea sa.

CONSTATĂRILE NOASTRE

În România există încă multe bariere și impedimente legislative și de reglementare pentru ca piețele financiare să poată ajunge la deplina lor maturitate. Au fost făcute eforturi în acest sens precum promulgarea legii insolabilității care a îmbunătățit considerabil regimul de compensare cu exigibilitate imediată (*close-out netting*). Dar există diverse aspecte unde normele care reglementează sectorul trebuie să fie actualizate. De exemplu, o gestiune adecvată a riscurilor nu poate avea loc decât dacă este susținută mai mult. Instituțiile financiare românești, în special Bursa București, trebuie să beneficieze de instrumentele necesare în vederea asigurării securității instrumentelor financiare, cuprinzându-le și pe cele care sunt înregistrate pe piețele străine. În acest sens, România poate să beneficieze de ajutorul ISDA (Asociația Internațională pentru Swap-uri și Produse Derivate) care a sprijinit deja mai multe reforme.

PROPUNERILE NOASTRE

□ Pentru a îmbunătăți cadrul procedurilor speciale de administrare a instituțiilor de credit, anumite clarificări ar putea fi aduse contextului actual care guvernează legea insolabilității. CCIFER este gata să pună la dispoziția autorităților experiența membrilor săi în domeniu.

□ Securizarea instrumentelor financiare ar putea fi încurajată și/sau facilitată de instituțiile financiare românești pentru a oferi un cadru corespunzător diferiților actori. Membrii CCIFER din sectorul financiar își oferă expertiza necesară pentru o modificare a regimului de gajare a acțiunilor cotate care ar putea fi extinsă la toate instrumentele financiare.

□ În scopul ameliorării legii de garantare financiară, noi propunem două modificări care ar putea fi aduse odată cu transpunerea directivei europene cu privire la garanțiile financiare :

- extinderea avantajelor pentru instituțiile financiare care au încheiat acorduri cu societățile românești ;
- ridicarea dreptului de a ieși de pe piață a companiilor.

□ Plecând de la conceptul de « interes de grup », regimul bancar al « grupului de societăți » ar trebui clar definit. Astfel s-ar putea simplifica condițiile de împrumut între societățile aparținând aceluiași grup, sau parte a unei fuziuni. Și în acest caz, expertiza CCIFER se află la dispoziția autorităților publice.

TURISMUL ÎN ROMÂNIA

CUNOAȘTE UN NIVEL MODEST DE

DEZVOLTARE ÎN RAPORT CU REALUL SĂU

POTENȚIAL

TURISM

România poate deveni o atracție turistică de prim rang în Europa datorită resurselor sale naturale și a patrimoniului cultural. Turismul este de asemenea un sector promițător ce poate genera multe locuri de muncă. Crearea unui cadru adecvat de dezvoltare a devenit o urgență.

CONSTATĂRILE NOASTRE

Turismul în România cunoaște un nivel modest de dezvoltare în raport cu realul său potențial. Aceasta se poate verifica prin numărul redus de turiști străini care vizitează România, dar și prin numărul românilor care își petrec vacanțele în străinătate. Cu toate acestea, România are un patrimoniu cultural unic: 30 de monumente înscrise pe lista Patrimoniului Mondial Unesco, peste 6600 de monumente de importanță națională și 670 de muzee. Resursele sale naturale sunt de asemenea importante: o treime din sursele de apă naturală din Europa își au izvorul în România, 13 parcuri naționale și 13 rezervații naturale sunt răspândite pe întreg teritoriul țării, cu o floră și faună unice pe continent. Nu în ultimul rând, România beneficiază de atuuri tradiționale cu care și-a câștigat renumele în Europa. Spre exemplu, numeroase stațiuni termale ar putea deveni foarte atractive dacă ar fi aliniate la standardele internaționale. Prin urmare, există toate premisele pentru ca turismul în România să devină o industrie rentabilă pentru țară.

PROPUNERILE NOASTRE

- Un mecanism de subvenții pentru a încuraja investitorii în domeniul turismului ar putea permite o dezvoltare a infrastructurii de care țara ar avea atâta nevoie și un ansamblu de facilități fiscale ar putea fi propuse.
- Dacă o promovare bună poate atrage turiștii străini să aleagă România, calitatea serviciilor îi va convinge să revină. Este necesară dezvoltarea unui sistem performant de clasificare și evaluare a produselor și a serviciilor precum și o bună respectare a acestora. În paralel, instituirea unui sistem de educație pre-profesional și profesional în sectorul hotelier ar asigura o calificare a personalului la standarde internaționale.
- Cooperarea cu țări care au experiență în domeniul turismului, cum ar fi Franța, ar permite României să aibă acces la bune practici în domeniul politicilor publice de promovare a turismului (cadru legislativ, strategii de dezvoltare, sisteme de informare turistică), dar

și cel al parteneriatelor public-privat, modele private inovatoare (crearea de produse turistice, valorizarea specificului național, promovarea destinațiilor, sisteme on-line integrate, turism de afaceri, turism activ, city-breaks, utilizarea potențialului Dunării și al Deltei Dunării, etc.).

- O relansare a sistemului de tichete de vacanță (utilizate în mod exclusiv pentru vacanțe în România) ar putea contribui la atragerea unui număr important de turiști, salariați, încurajând totodată angajatorii care au resurse să ofere vacanțe în cadrul programelor specifice. Acest lucru ar permite tuturor actorilor privați să emită tichete de vacanță și ar fi valabile pentru toți salariații români, atât din sectorul privat cât și din sectorul public. De altfel, o libertate deplină ar fi asigurată prin lege în vederea dezvoltării pieței libere dar și pentru a facilita dezvoltarea de activități adiționale de promovare și vânzare de servicii turistice.

CCIFER este la dispoziția autorităților pentru a împărtăși experiența internațională a membrilor săi în acest domeniu.